

ÅRSPLAN
HALSANAUSTAN BARNEHAGE
2019-2020

INNHALDSFORTEGNELSE:

Innholdsfortegnelse	s. 1
Barnehageåret 2019 – 2020	s. 2
1. Barnehagens formål og innhold	s. 3
1.1 Omsorg	s. 3
1.2 Lek	s. 3
1.3 Danning	s. 3
1.4 Læring	s. 4
1.5 Vennskap og fellesskap	s. 4
2. Medvirkning	s. 5
3. Barnehagens fagområder	s. 6
3.1. Kommunikasjon, språk og tekst	s. 7
3.2. Kropp, bevegelse, mat og helse	s. 8
3.3. Kunst, kultur og kreativitet	s. 9
3.4. Natur, miljø og teknologi	s. 10
3.5. Antall rom og form	s. 11
3.6. Etikk, religion og filosofi	s. 12
3.7. Nærmiljø og samfunn	s. 13
4. Plan for vurdering av det pedagogiske arbeidet	s. 14
5. Overganger	s. 15

BARNEHAGEÅRET 2019 – 2020

Dette barnehageåret skal relasjoner, inkluderende barnehagemiljø og fellesskap være sentrale elementer i hverdagen i Halsanaustan barnehage.

Vi skal jobbe aktivt med utviklingsarbeidet vårt «Inkluderende barnehage- og skolemiljø» og da mener vi at det er naturlig å sette ekstra fokus på voksenrollen i barnehagen.

Vi ser at det også er av stor betydning at foreldregruppa er involvert i det arbeidet barnehagen gjør for på best mulig måte å kunne skape et raust og inkluderende oppvekstmiljø.

Alle barn har et grunnleggende behov for å bli sett, hørt og bekreftet. Barna formes av de voksne som de møter rundt seg. Måten de voksne svarer og bekrefter barnet på, er avgjørende for hvordan barnet opplever seg selv.

Oppmerksomhet fra kompetente, varme, tilstedeværende voksne er en forutsetning for at barna skal trives, utvikle seg og ha det bra i barnehagen.

I Halsanaustan barnehage skal vi derfor arbeide systematisk med den autoritative voksenmodellen og dens måte å møte barnet på.

En autoritativ voksen er en sensitiv voksen, en som viser innlevelse og er opptatt av å danne gode, varme relasjoner samtidig som han også stiller krav til barna og setter grenser.

Vi ønsker å være med på å utvikle trygge, tilpasningsdyktige barn ved å være voksne som viser hensyn til barnas behov og ønsker, samtidig som vi er tydelige på viktige grenser.

Det er også et mål for oss som arbeider i Halsanaustan barnehage at alle barn opplever å være en del av fellesskapet og å være inkludert.

Under foreldremøtet i barnehagen den 03.10.2019 ble foreldrene utfordret på å svare på et par spørsmål.

Svarene er gode innspill til hvilke tema, fokusområder/ satsningsområder og aktiviteter vi skal vektlegge i Halsanaustan barnehage dette barnehageåret.

Hva er det viktig at vi voksne i barnehagen gjør sammen med ditt barn?

Forslag til aktiviteter vi kan gjøre i løpet av barnehageåret.

Mentimeter

Med utgangspunkt i innspillene fra dere foreldre og etter drøftinger blant personalet har vi bestemt at vi, i tillegg til å ha fokus på relasjoner, inkluderende barnehagemiljø, og «den autoritative voksne», skal ha et ekstra fokus på leken i barnegruppa.

Rammeplan for barnehager sier; «*Leken skal ha en sentral plass i barnehagen, og lekens egenverdi skal anerkjennes. Barnehagen skal gi gode vilkår for lek, vennskap og barnas egen kultur. Leken skal være en arena for barnas utvikling og læring, og for sosial og språklig samhandling. Barnehagen skal inspirere til og gi rom for ulike typer lek både ute og inne. Barnehagen skal bidra til at alle barn kan oppleve glede, humor, spenning og engasjement gjennom lek - alene og sammen med andre.*»

Dette betyr at vi i Halsanaustan barnehage skal

- organisere rom, tid og lekemateriale for å inspirere til ulike typer lek
- bidra til at barna får felles erfaringer som grunnlag for lek og legge til rette for utvikling av leketemaer
- arbeide for å fremme et inkluderende miljø der alle barna kan delta i lek og erfare glede i lek
- de voksne i barnehagen skal observere, analysere, støtte, delta i og berike leken på barnas premisser
- de voksne skal være tilstede og veilede barna hvis leken medfører uheldige samspillsmønstre
- de voksne skal være bevisst på og vurdere sin egen rolle og deltakelse i barnas lek
- ta initiativ til lek og aktivt bidra til at alle barna blir med i leken

1. Barnehagens formål og innhold

Barnehagens innhold skal være allsidig, variert og tilpasset enkeltbarnet og barnegruppen. I barnehagen skal barna få leke og utfolde skaperglede, undring og utforskertrang. Arbeidet med omsorg, danning, lek, læring, sosial kompetanse og kommunikasjon og språk skal sees i sammenheng og samlet bidra til barns allsidige utvikling. (Jfr. Rammeplan for barnehagen, 2017)

1.1 Omsorg

preger alle situasjoner i hverdagslivet og kommer til uttrykk når barn leker og lærer, i stell, måltider og påkledning. Omsorg har verdi i seg selv. Det ligger mye omsorg i å gi barn varierte utfordringer og rom for meningsfylte aktiviteter. De voksne i barnehagen skal ha forståelse for og være sensitiv i hvordan de imøtekommer de behovene barna har. Personalet skal møte barna med anerkjennelse, se hvert enkelt barn og være autoritative voksne. Barna skal bli sett og hørt! En omsorgsfull relasjon mellom barna og personalet, og mellom barna er preget av lydhørhet, nærhet, innlevelse og evne og vilje til samspill. Barnehagen skal tilby barn et miljø preget av glede, humor, kreativitet og omtanke for fellesskapet.

1.2 Lek

skal ha en sentral plass i barnehagen, og lekens egenverdi skal anerkjennes. Leken er essensiell for barns utvikling og læring, vi ønsker likevel ikke å anse barns lek i et nytteperspektiv – leken i seg selv er som regel indre motivert og oppleves godt for det lekende barnet. Læring og utvikling er et biprodukt for den lekende. Som barnehageansatt anser vi barnas lek som ufattelig komplisert og forholder oss til leken med dyp respekt. For å kunne leke trengs forståelse for egne og andres behov, evne til forhandling og samspill, initiativ og ikke minst: fantasi! Lek gir mulighet og stimulering av alle disse egenskapene, og det såkalte biproduktet er utvikling av blant annet sosial, språklig, kognitiv og motorisk kompetanse. Selv om leken er indre motivert og iboende i barnet, mener vi at den voksnes tilstedeværelse, forutsigbarhet og tilrettelegging gir gode forutsetninger slik at barnet kan bruke mye av sin tid til å leke i trygge omgivelser. Vi skal tilrettelegge for lek ved å sette av god tid, innrede rommene slik at de inspirerer til forskjellige typer lek, ha rekvisitter og utstyr liggende tilgjengelig, samt gi inspirasjon til leken i form av felles opplevelser og erfaringer. Barnehagen skal bidra til at alle barn kan oppleve glede, humor, spenning og engasjement gjennom lek – alene og sammen med andre. Det trengs en kompetanse for å kunne bidra i lek på lekens premisser, og de barna som ikke klarer å innordne seg lekens regler og kriterier, faller ofte utenfor. Ved at vi voksne er tilstede og involverte i leken, er det lettere å kunne observere bra og mindre bra samspillsmønstre ved barnas lek. Gjennom å være tilstede og veilede i leken kan vi øke barnas lekkompetanse og skape et inkluderende lekemiljø for alle barna.

1.3 Danning

er en livslang prosess som blant annet handler om å utvikle evne til å reflektere over egne handlinger og væremåte, det som gjør oss til den vi er/blir i møte med andre. Danning handler om å utvikle kunnskap, verdier og holdninger sammen, gjennom dialog - hvor alle anerkjennes som selvstendige mennesker med følelser og tanker i en felles prosess. I barnehagen foregår denne samhandlingsprosessen mye i lek og læring, her må barna ta hensyn til hverandre. Samhandlingsprosesser i barnehagen kan knyttes til barns rett til medvirkning. Barna skal få delta i beslutningsprosesser og utvikling av felles innhold. De skal støttes i å uttrykke synspunkter og skape mening i den verden de er en del av. For å ha gode dannelsingsprosesser i barnehagen er det viktig at vi voksne viser respekt for den kommunikasjonen som barna har og interesse for det de sier. Vi voksne må være tilstede for barna, veilede dem, lytte og samtale med dem, gi dem gode opplevelser, lære dem å gi og ta. I dannelsingsprosessen utvikler vi oss ved å speile oss i andre. Barna speiler seg i de voksne de er sammen med og tar etter våre valg og beslutninger, derfor er det viktig at vi voksne går foran som gode forbilder. Det er også viktig at vi voksne er barnas «trygge base» (jfr. Trygghetssirkelen) slik at de blir trygge og får overskudd til å utforske verden og livet rundt dem.

1.4 Læring

Barn lærer gjennom alt de opplever og erfarer på alle områder. Barna skal oppleve et stimulerende miljø som støtter opp om deres lyst til å leke, utforske, lære og mestre. Barns egne interesser og spørsmål danner grunnlaget for læringsprosesser og temaer i barnehagen. Hvordan vi voksne møter barns uttrykk gjennom kropp, språk, følelser og sosiale relasjoner har betydning for deres læring. Vi skal ha tilstedeværende voksne som er våkne for barnas interesser og læring i hverdag og lek. Vi skal bruke litteratur, spill, IKT og samtaler for å utvide barnas kunnskaper etter barnas modning og alder. Vennskap og tilrettelegging for gode relasjoner i barnehagen er forutsetning for god læring og opplevelse av glede og mestring, her er leken et viktig stikkord. Gjennom felles opplevelser, diskusjoner og refleksjoner får barna mange erfaringer og tilegner seg ny kunnskap.

1.5 Vennskap og fellesskap

I barnehagen skal alle barn kunne erfare å være betydningsfulle for fellesskapet og å være i positivt samspill med barn og voksne. Vi skal legge til rette for utvikling av vennskap og sosialt fellesskap. Barnas selvfølelse skal støttes, samtidig som de skal få hjelp til å mestre balansen mellom å ivareta egne behov og det å ta hensyn til andres behov. Her må barna; med voksne til stedet som veiledere, lære å sette egne grenser, respektere andres grenser og finne løsninger i konfliktsituasjoner. Vi må veilede barna i turtaking, dialog, det å lytte, dele og hjelpe hverandre (sosial kompetanse). Her kan vi bl.a. bruk verktøyet «Steg for steg» eller bøkene om Kanin og Pinnsvin (Ti små vennebøker). Barnehagen skal aktivt legge til rette for utvikling av vennskap og sosialt fellesskap. Ved å legge til rette for lek og felles opplevelser, tilrettelegger vi samtidig for vennskap, trivsel og læring.

Barnehagen skal ivareta barnas rett til medvirkning ved å legge til rette for og oppmuntre til at barna kan få gitt uttrykk for sitt syn på barnehagens daglige virksomhet (Jfr. Barnehageloven §1 og §3)

Barnehagen skal ivareta foreldrenes rett til medvirkning og arbeide i nært samarbeid og forståelse med foreldrene (Jfr. Barnehageloven §1 og §4)

2. Medvirkning

Medvirkning i barnehagen handler om å gi barna mulighet til å påvirke sin egen hverdag og barnehagens fellesliv. I planlegging av barnehagehverdagen skal vi voksne legge til rette for aktiviteter og lek med utgangspunkt i barnas interesser, undringer, opplevelser og hva de er opptatt av og uttrykker til hverandre og til de voksne. Et av målene med barns medvirkning er at barna skal få oppleve at de har innflytelse på det som skjer i barnehagen. Når barna opplever at deres interesser og opplevelser blir tatt hensyn til, og at voksne og barn samtaler om det som skjer, erfarer de at de påvirker og medvirker i egen hverdag.

Hvert barn skal bli sett og behandlet ut fra sin væremåte og sine behov, samtidig skal vi voksne møte både enkeltbarnet og barnegruppens behov. Dette krever at vi voksne er oppmerksomme, tilstedeværende, lydhøre og klarer å tolke barnas signaler, og ikke minst at vi har respekt for barnas innspill. Barna trenger autoritative voksne som setter tydelige grenser og har klare forventninger til barnet, samtidig som de er varme og aksepterende, dette gir trygghet for barna. Barn som møter autoritative voksne som lytter til deres behov og ønsker, samtidig som de tar voksenkontroll for å ivareta fellesskapets interesser, lærer seg sosialt akseptable normer for atferd.

Samtalene med barna om hva de har gjort og hva de tenker er en viktig del av evalueringen i barnehagen. På denne måten har barna innflytelse på det som skjer og deres bidrag blir en del av barnehagens evaluering og videre utvikling. Gjennom å medvirke i egen hverdag får barnet med seg en viktig kompetanse som de garantert får nytte av resten av livet. En kompetanse som ruster dem til samarbeid og ivaretagelse av egne behov.

Barnehagen skal i samarbeid og forståelse med hjemmet ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og danning som grunnlag for allsidig utvikling. Samarbeidet mellom hjemmet og barnehagen skal alltid ha barnets beste som mål. Foreldrene og barnehagens personale har et felles ansvar for barnets trivsel og utvikling. Vi skal legge til rette for at foreldrene og barnehagen jevnlig kan utveksle observasjoner og vurderinger knyttet til helse, trivsel, erfaringer, utvikling og læring for hvert enkelt barn. Dette gjøres gjennom daglig kontakt og foreldresamtaler. Foreldrene blir tilbudt foreldresamtale 2 gang pr år, men det kan også avtales/ komme med ønske fra begge hold hvis man ser behov for flere samtaler. Samarbeidet skal sikre at foreldrene får medvirke til den individuelle tilretteleggingen av tilbudet. Gjennom brukerundersøkelser får hjemmene muligheten til å gi tilbakemeldinger på opplevelser og erfaringer de har rundt vår daglige drift av barnehagen. På foreldremøte på høsten bruker vi å ha gruppearbeid med spørsmål som er relatert til driften og årsplanen, slik at foreldrene skal ha mulighet til å medvirke. Her blir det også valgt to foreldrerepresentanter fra foreldrerådet til samarbeidsutvalget. Ellers får foreldrene utdelt månedsplan og månedsavis der de kan se hva som er tenkt og hva vi har gjort i løpet av en

måned. Både foreldrene og personalet må forholde seg til at barnehagen har et samfunnsmandat og verdigrunnlag som det er barnehagens oppgave å forvalte.

Fagområdene gjenspeiler områder som har interesse og egenverdi for barn i barnehagealder, og skal bidra til å fremme trivsel, allsidig utvikling og helse. Barnehagen skal se fagområdene i sammenheng, og alle fagområdene skal være en gjennomgående del av barnehagens innhold (Jfr. Rammeplan for barnehagen 2017)

3. Barnehagens fagområder

Som forskrift til lov om barnehager er det utarbeidet en Rammeplan som gir føringer for innholdet i barnehagen. Rammeplanen inneholder 7 fagområder. Innenfor fagområdene er det satt opp erfaringsmål for barna og mål for arbeidet for personalet.

Fagområdene gjenspeiler områder som har interesse og egenverdi for barn i barnehagealder, og skal bidra til å fremme trivsel, allsidig utvikling og helse. Barnehagen skal se på fagområdene i sammenheng, og alle fagområdene skal være en gjennomgående del av barnehagens innhold.

Barnehagen skal ta utgangspunkt i barnas engasjement og bidrag slik at arbeidet med fagområdene kan oppleves som meningsfull og morsom del av barnas hverdag. Barnas interesse for fagområdene skal stimuleres, og barnehagen skal bidra til å etablere et lærende fellesskap som verdsette ulike uttrykk og meninger. Barna skal utvikle kunnskaper og ferdigheter innenfor alle fagområder gjennom undring, utforskning og skapende aktiviteter. Barnehagen skal bruke ulikt materiell og utstyr, teknologi og digitale verktøy, spill, bøker og musikk i arbeidet med fagområdene. Fagområdene er i stor grad de sammen som barna senere møter som fag i skolen.

Progresjonsplan for arbeid med fagområdene i Rammeplanen

3.1 Kommunikasjon, språk og tekst

Gjennom arbeid med fagområdet skal barnehagen bidra til at barna får utforske og utvikle sin språkforståelse, språkkompetanse og et mangfold av kommunikasjonsformer.

Barnehagen skal bidra til at barn leker med språk, symboler og tekst og stimulerer til språklig nysgjerrighet, bevissthet og utvikling.

1– 2 år	3 – 4 år	5 – 6 år
<ul style="list-style-type: none"> • Oppmuntrer barna til å bruke verbalt språk • Rim og regler • Sang • Bilder og konkrete • Bevisst bruk av benevning og begrep i hverdagen • Bøker er lett tilgjengelige • Peke ut hverdagslige ord • Samarbeid m/Heimbygdlaget • Barnas navn og bilde på skuffer, bord og garderobeplass 	<ul style="list-style-type: none"> • Samlinger m/ eventyr • Blyantgrep • Bruke språk i lek og løse konflikter, høflighet • Introdusere bokstaver • Tekstskaping • Samling med fortellerstund • Høytlesing • Språksprell 	<ul style="list-style-type: none"> • Gjenfortelle • Spille spill • Ta imot beskjed – utføre • Skrive navnet sitt • Rim • Rollespill • Klappe stavelser • Førstelyd
<p>Voksne:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Skape et variert språkmiljø • Synliggjøre språklig og kulturelt mangfold • Invitere til ulike typer samtaler der barna får anledning til å fortelle, undre seg, reflektere og stille spørsmål • Oppmuntrer barna til å fabulere og leke med språk, lyd, rim og rytme • Støtte barnas lek med og utforsking av skriftspråket • Bruke varierte formidlingsformer og tilby et mangfold av bøker, sanger, bilder og uttrykksformer • Inkludere alle barna i språkstimulerende aktiviteter 		

Halsanaustan barnehage – en trygg havn med omsorg, lek og glede, der voksne er tilstede

3.2 Kropp, bevegelse, mat og helse

Barnehagen skal legge til rette for at alle barn kan oppleve bevegelsesglede, matglede og matkultur, mentalt og sosialt velvære og fysisk og psykisk helse. Barna skal inkluderes i aktiviteter der de kan få være i bevegelse, lek og sosial handling og oppleve motivasjon og mestring ut fra egne forutsetninger. Barnehagen skal bidra til at barna blir kjent med kroppen sin og utvikler bevissthet om egne og andres grenser. Gjennom arbeide med fagområdet skal barna få mulighet til å sanse, oppleve, leke, lære og skape med kroppen som utgangspunkt. Gjennom medvirkning i mat- og måltidsaktiviteter skal barna motiveres til å spise sunn mat og få grunnleggende forståelse for hvordan sunn mat kan bidra til god helse.

1 – 2 år	3 – 4 år	5 – 6 år
<ul style="list-style-type: none"> • Bevegelsessanger • Utetid hver dag • Stor tumleplass inne • Kroppsbevissthet: munn, nese, øye • Spise alene • Gymsal • Tannpuss • Soving • Dotrening • Godt og variert kosthold, introdusere nye smaker 	<ul style="list-style-type: none"> • Turdag 1 gang i uka • Hvilestund • Delta på tilberedning av mat • Selvstendighet • Vaske hender selv • Bevegelseslek • Vite hvor maten kommer fra • Kjøkkenhage • Øve på å velge klær etter været, kle på seg selv • Smøre maten selv, fylle i melk/vann i glasset 	<ul style="list-style-type: none"> • Hvilestund • Butikken og handle • Førskoletur • Øve på vanskelige fingerferdigheter: kneppe knapper, strikk under støvlene, ha igjen glidelås
<p>Voksne:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Være aktive og tilstedeværende, støtte og utfordre barna til variert kroppslig lek og anerkjenne barnets mestring • Bidra til at barna kan tilegne seg gode vaner, holdninger og kunnskaper om kost, hygiene, aktivitet og hvile • Gi barna tilgang til varierte og utfordrende bevegelsesmiljøer, sanseopplevelser og kroppslig lek ute og inne • Bidra til at barna utvikler et bevisst forhold til retten til å bestemme over egen kropp og respekt for andres grenser • Legge til rette for at måltider og matlaging bidrar til måltidsglede, deltakelse, samtaler og fellesskapsfølelse hos barna 		

Halsanaustan barnehage – en trygg havn med omsorg, lek og glede, der voksne er tilstede

3.3 Kunst, kultur og kreativitet

I barnehagen skal barna få estetiske erfaringer med kunst og kultur i ulike former og organisert på måter som gir barna anledning til utforskning, fordyping og progresjon. Barna skal støttes i å være aktive og skape egne kunstneriske og kulturelle uttrykk. Barnehagen skal legge til rette for samhørighet og kreativitet ved å bidra til at barna får være sammen om å oppleve og skape kunstneriske og kulturelle uttrykk. I arbeid med fagområdet skal personalet stimulere barnas nysgjerrighet, utvide deres forståelse og bidra til undring, undersøkelser, utprøvinger og eksperimentering.

1 – 2 år	3 – 4 år	5 – 6 år
<ul style="list-style-type: none"> • Bli kjent med ulike formings materiell (eks: fingermaling, tegning) • Lek i sandkassen • Sang og musikk • Bruke sansene • Dans • Gode fellesopplevelser • Rytmeinstrumenter 	<ul style="list-style-type: none"> • Formingsmateriell lett tilgjengelig • Klippe • Fargelære • Rollelek/utkleddning • Konstruksjonslek • Begynnende flerkulturell forståelse 	<ul style="list-style-type: none"> • Kultursekken • Lytte til ulike musikkjangre
<p>Voksne:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Samtale med barna om deres og andres kunstneriske og kulturelle uttrykk • Gi rom for, støtte og berike barnas bearbeiding av møter med kunst og kultur • Være lydhøre, anerkjenne og imøtekomme barns egen tradisjonskultur og barnekultur • Være lyttende og oppmerksomme på barnas ulike kulturelle uttrykk, vise respekt for deres ytringsformer og fremme lyst til å gå videre i utforskning av de estetiske områdene • Motivere barna til å uttrykke seg gjennom musikk, dans, drama og annen skapende virksomhet, og gi dem mulighet til å utvikle varierte uttrykksformer • Synliggjøre og skape estetiske dimensjoner i barnehagens inne- og uterom • Gi barna anledning til å bli kjent med et mangfold av tradisjoner og kunst. Og kulturuttrykk fra fortid og samtid • Bidra til at kulturelt mangfold blir en berikelse for hele barnegruppen 		

3.4 Natur, miljø og teknologi

Opplevelser og erfaringer i naturen kan fremme forståelse for naturens egenart og barnas vilje til å verne om naturressursene, bevare biologisk mangfold og bidra til bærekraftig utvikling. Vi skal bidra til at barna blir glad i naturen og får erfaringer med naturen som fremmer evnen til å orientere seg og oppholde seg i naturen til ulike årstider. Barnehagen skal legge til rette for at barna kan få et mangfold av naturopplevelser og få oppleve naturen som arena for lek og læring. Barnehagen skal legge til rette for at barna kan forbli nysgjerrige på vitenskapelige fenomener, oppleve tilhørighet til naturen og gjøre erfaringer med bruk av teknologi og redskaper.

1 – 2 år	3 – 4 år	5 – 6 år
<ul style="list-style-type: none"> • Sanger, bøker og bilde som følger årstiden • Vi utforsker vann, is, sand, jord • Utetid/tur • Begrepsinnlæring: dyr, naturen osv • Oppleve med alle sanser, iakttå og undre seg over fenomener i naturen. 	<ul style="list-style-type: none"> • Samling om årstider (dyr, planter, været...) • Se sammenheng mellom klær og vær • Turdag • Begynnende forståelse for gjenvinning • Undre seg over naturfenomen • Ipad (kreativ bruk) • Kjøkkenhage • Ta bilde 	<ul style="list-style-type: none"> • Fysikkforsøk • Søke etter faktakunnskap på internett • Skrive ut bilde • Jakttur • Nettvett
<p>Voksne:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Legge til rette for mangfoldige naturopplevelser og bruke naturen som arena for lek, undring, utforsking og læring • Gi barna tid og anledning til å stille spørsmål, reflektere og lage egne forklaringer på problemstillinger, og til å delta i samtaler om det de har erfart og opplevd • Synliggjøre naturfenomener og reflektere sammen med barna om sammenhenger i naturen • Utforske og eksperimentere med teknologi og naturfenomener sammen med barna 		

3.5 Antall, rom og form

Fagområdet handler om å oppdage, utforske og skape strukturer og hjelper barna til å forstå sammenhenger i naturen, samfunnet og universet. Vi skal synliggjøre sammenhenger og legge til rette for at barna kan utforske og oppdage matematikk i dagligliv, i teknologi, natur, kunst og kultur og ved selv å være kreative og skapende. Fagområdet omfatter lekende og undersøkende arbeid med sammenligning, sortering, plassering, orientering, visualisering, former, mønster, tall, telling og måling. Det handler også om å stille spørsmål, resonnere, argumentere og søke løsninger.

1 – 2 år	3 – 4 år	5 – 6 år
<ul style="list-style-type: none"> • Benevning ved av- og påkledning • Bøker • Eventyr • Bygge • 1-2-3 (tall, peketelle) • Sang • Riktig leke på riktig plass (sortering) • Basisfarger • Puslespill, puttekasser 	<ul style="list-style-type: none"> • Spill • Konstruksjonslek • Former (sirkel, kvadrat, trekant) • Tall • Bøker/eventyr • Baking • Dekke på bordet • Samling med dato, måned • På- og avkledning 	<ul style="list-style-type: none"> • Former/formjakt (rektangel) • Sammenligne og sorterer • Spill m/ terningssymbol • Sortere og kategorisere • Førskoleklubb • Skrive handliste
<p>Voksne:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bruke matematiske begreper reflektert og aktivt i hverdagen • Bruke bøker, spill, musikk, digitale verktøy, naturmaterialer, leker og utstyr for å inspirere barna til matematisk tenkning • Styrke barnas nysgjerrighet, matematiske erfaringer gjennom å berike barnas lek og hverdag med matematiske ideer og utdypende samtaler • Stimulere og støtte barnas evne og utholdenhet i problemløsning 		

3.6 Etikk, religion og filosofi

Dette fagområdet er med på å forme måter å oppfatte verden og mennesker på og preger verdier, normer og holdninger. Barnehagen skal la barna få kjennskap til fortellinger, tradisjoner, verdier og høytider i ulike religioner og livssyn og erfaringer med kulturelle uttrykk har egenverdi. Barnehagen skal skape interesse for samfunnets mangfold og forståelse for andre menneskers livsverden og leveste. Gjennom å samtale om og undre seg over eksistensielle, etiske og filosofiske spørsmål skal barn få anledning til selv å formulere spørsmål, lytte til andre, reflektere og finne svar.

1 – 2 år	3 – 4 år	5 – 6 år
<ul style="list-style-type: none"> • Benevnning og undring • Empati – trøste når noen er lei seg • Egne og andres følelser • Oppfordre til å dele • Vennskap • Lære enkel bordskikk • Sosial kompetanse • Markerer høytider slik som jul og påske gjennom sang, fortellinger og formingsaktiviteter • Hilse, vinke • Sanger og bøker knyttet til høytidene 	<ul style="list-style-type: none"> • Hilse når vi kommer og går, svare når andre hilser • Bli kjent med følelsene • Konflikthåndtering: sette ord på følelser • Undre og filosofere, stille spørsmål, lytte til andre • Omtanke for andre • Få kjennskap til fortellinger, tradisjoner, verdier og høytider i ulike religioner og livssyn 	<ul style="list-style-type: none"> • Utvikle toleranse, interesse og respekt for hverandre • Forstå verdien av likheter og ulikheter • Løse konflikter mest mulig selv
<p>Voksne:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Formidle fortellinger og skape rom for barnas opplevelser, samtaler, erfaringer og tanker om religion, livssyn, etikk og eksistensielle temaer • Utforske og undre seg over eksistensielle, etiske, religiøse, livssynsmessige og filosofiske spørsmål sammen med barna • Bidra til å utvikle barnas toleranse, interesse og respekt for hverandre og for mennesker med ulik kulturell 		

Halsanaustan barnehage – en trygg havn med omsorg, lek og glede, der voksne er tilstede

3.7 Nærmiljø og samfunn

Barnas medvirkning i barnehagens hverdagsliv legger grunnlaget for videre innsikt i og erfaring med deltakelse i et demokratisk samfunn. Gjennom utforskning, opplevelser og erfaringer skal barnehagen bidra til å gjøre barna kjent med eget nærmiljø, samfunnet og verden. Barnehagen skal bidra til kunnskap om og erfaring med lokale tradisjoner, samfunnsinstitusjoner og yrker slik at barna kan oppleve tilhørighet til nærmiljøet. Gjennom lek og varierte aktiviteter skal barna få erfaring med å lytte, forhandle og diskutere og få begynnende kjennskap til menneskerettighetene.

1 – 2 år	3 – 4 år	5 – 6 år
<ul style="list-style-type: none"> • Barns medvirkning • Lek og aktivitet på tvers av kjønn og alder • Egen utetid – eget tempo • Bli kjent på barnehagen, inne og ute • Fellesskapsfølelse • Turer i nærmiljøet • Egne og andres grenser 	<ul style="list-style-type: none"> • Besøke fjøs, butikken, Lerøy ol • Besøk av brann, politi og ambulanse • Biblioteket • Ta ordet i samling • Hvor bor barna? • Kunnskap om samene 	<ul style="list-style-type: none"> • Båtbyggerkulturen: Husasnotra/ Vaagland båt • Barnekonvensjonen
<p>Voksne:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sørge for at barna erfarer at deres valg og handlinger kan påvirke situasjonen både for dem selv og for andre • Introdusere barna for personer, steder og samfunnsinstitusjoner i nærmiljøet for å skape tilhørighet og hjelpe barna med å orientere seg og ferdes trygt • Gi barna like muligheter, fremme likestilling og motvirke diskriminering, fordommer, stereotypier og rasisme • Gi barna forståelse av at samfunnet er i endring, og at de inngår i en historisk, nåtidig og fremtidig sammenheng • Gjøre barna kjent med samisk kultur og levesett og knytte det samiske perspektivet til merkedager og hverdagsliv, kunst og kultur og mattradisjoner • Gi barna begynnende kjennskap til betydningen av menneskerettighetene, spesielt barnekonvensjonen 		

Halsanaustan barnehage – en trygg havn med omsorg, lek og glede, der voksne er tilstede

4. Plan for vurdering av det pedagogiske arbeidet

Hva skal vurderes	Hensikten med vurderingen	Hvem deltar i vurderingen	Hvordan	Tidspunkt
<i>Plandokument</i>				
Årsplan, med spesiell vekt på satsningsområdene	Sikre gjennomføring i samsvar med Lov om barnehager og rammeplan.	Styrer og pedagogisk leder	Ped.ledermøte	Jevnlig
	Sørge for at foreldre får innflytelse på barnehagens planer	Hele personalet	Personalmøte/evalueringsdager	Januar og juni
		Foreldrene	Foreldremøte	Høst og vår
Periodeplaner	Sikre gjennomføring i f.h.t målsettinger Læring i f.h.t videre arbeid.	Hele personalet Barna	Avdelingsmøter Samtaler/observasjoner	Underveis og etter temaperiodene Underveis
<i>Barn</i>				
Barns medvirkning	Sikre gjennomføring i forhold til målsettinger.	Hele personalet	Personalmøter	Underveis i arbeidet og evaluering i etterkant av hvert tema
<i>Personalet</i>				
Medarbeider- og veiledningssamtaler	Kvalitetssikre innhold og oppfølging.	Styrer, sammen med den man har samtale med	Underskrift av begge i slutten av samtalen	November
Kompetanseplan	Kompetanseutvikling Oppdatere og justere kursen Kursdeltakelse	Alle ansatte Styrer/ ped.leder Alle ansatte	Personalmøter Ped.ledermøter Samtaler	Jevnlig
<i>Spesialpedagogisk arbeid</i>				
Samarbeid med PPT, barnevern og helsestasjon	Utvikle og kvalitetssikre videre påbegynt samarbeid.	Styrer og pedagogisk leder sammen med kontaktpersonene fra hjelpetjenestene	Møter	Fortløpende
Oppfølging av enkeltbarn og barnegruppe	Ivareta enkeltbarnet	Alle ansatte Ped.leder, styrer Foreldrene	Personalmøter Foreldresamtaler	Jevnlig Mai/november
<i>Annet</i>				
Samarbeid barnehage - skole	Gjøre overgangen barnehage/ skole best mulig for det enkelte barn	Barnehagen og skolen	Felles møte etter oppsatt plan for samarbeid	Mai/oktober
Møteplan	Sikre at møtene er kvalitativt gode med tanke på innhold og organisering.	Styrer/ ped.leder	Personalmøter Planleggingsdager	Jevnlig

5. Overganger

Alle barn er forskjellige og har forskjellige behov - tilvenningene må gjøres ut i fra barnas individuelle behov

Tilvenning av nye barn

- Det er en stor overgang for både barn og foreldre når barnet begynner i barnehagen, det er derfor viktig at vi i barnehagen har gode og trygge rammer for at overgangen til barnehage skal bli så god som mulig. Når barnet begynner i barnehagen, skal personalet sørge for tett oppfølging den første tiden slik at barnet kan oppleve tilhørighet og trygghet. Å ha en fast voksen å forholde seg til for både foreldre og barn den første tiden i barnehagen, er en god støtte. Barnehagen skal i samarbeid med foreldrene legge til rette for at barnet kan få en trygg og god start i barnehagen. Vi tilpasser rutine og organiserer tid og rom slik at barnet får tid til å bli kjent, etablere relasjoner til personalet og til andre barn. Vi skal ha oppstartsamtale med foreldrene en av de første dagene der vi får mest mulig informasjon om barnet samt foreldrene får spørre hvis det er noe de lurer på. Her kan vi også få høre hvis det er noe som bekymrer foreldrene, eller de har spesielle forventninger til barnehagetiden for barnet sitt. For å trygge foreldrene i den første tiden kan vi sende sms eller ringe for å fortelle hvordan det går med barnet.

Overgang barnehage – skole

	Tid	Hva	Hvem sitt ansvar	Kommentarer
1	Oktober	Felles oppfølgingsmøte. Deltakere er kontaktlærer(e) på 1. trinn, styrelse, rektor og enhetsleder barnehage.	Enhetsleder barnehage kaller inn.	Innhold: • Evaluering av overgangen. • Hva kan vi gjøre bedre neste år? • Felles forståelse av arbeidet i barnehagen (5- årsklubben) og arbeidet på 1. trinn (melde inn tema til drøfting).
2	Oktober	Overgangsmøte for barn m/spesielle behov. Foreldre, barnehage, PPT og rektor på skolen deltar.	Styrelse i samarbeid med PPT kaller inn.	Tema på møtet: Rom og ressurser
3	April	1. MØTE -Overføringssamtaler mellom barnehage og skole Styrelse gir informasjon om førskolegruppa til rektor/ kontaktlærer, etter godkjenning fra foreldrene. -Tilbakemelding av informasjon til barnehagen fra skolen. - Hvilken type fadder har det enkelte barnehagebarn behov for? 2.Førskolegruppa treffer faddergruppa på skolen.	Rektor på skolen og barnehagestyrelse Rektor foreslår dato for styrelse. Rektor har også ansvar for å invitere de barna som skal begynne i 1.klasse, men som ikke går i barnehage. Kontaktlærer for fadderklassen og styrelse i bhg samarbeider om opplegget denne dagen.	Ca 2 t
4	Mai (så tidlig som mulig..)	Brev til hvert enkelt barn som skal begynne i 1. klasse til høsten	Rektor	Informasjon om hva som skal skje på skolen før skolestart
5	Mai/ juni	Evt. møte mellom foreldre, PPT og skolen	Rektor, kontaktlærer og styrer	
6	Juni	Besøk på skolen – førskole Besøk på skolen DAG 2	Rektor finner egnet dag og klokkeslett. Rektor sender ut invitasjon til alle elever. NB! De som ikke har barnehageplass! Styrelse og rektor blir enige om dag. Skolen stiller rom til disp. Barnehagene har ansvaret for innholdet i dagen.	1 dag. Skolen har ansvaret for denne dagen. De ansatte i barnehagene har ansvaret denne dagen.

Halsanaustan barnehage – en trygg havn med omsorg, lek og glede, der voksne er tilstede